

Odločbe in komentarji
Decisions and Commentaries

**Odločba UVK v zadevi Nova Ljubljanska banka/Banka
Celje/Nova KBM/Abanka Vipa ***

**Doktrina ekonomske enote v slovenskem
konkurenčnem pravu****

**Izvleček iz odločbe UVK v zadevi
Nova Ljubljanska banka/Banka Celje/Nova KBM/Abanka Vipa¹**

Urad RS za varstvo konkurence [...], je na podlagi 34. člena v zvezi s 5. in 3. členom Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 56/99, 37/04; v nadaljevanju: ZPOmK) ter na podlagi četrtega odstavka 135. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (UL RS, št. 24/06 in 105/06; v nadaljevanju: ZUP) v postopku ugotavljanja obstoja prepovedanega usklajenega ravnanja [...] izdal naslednjo

I.

O D L O Č B O:

1. Družbe Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Trg republike 2, Ljubljana, Banka Celje d.d., Vodnikova 2, Celje, Nova KBM d.d., Vita Kraigherja 4, Maribor, Abanka Vipa d.d., Slovenska 58, Ljubljana, so kršile 5. člen v povezavi s 3. členom ZPOmK, ker so usklajeno ravnale ter so na točno isti dan, to je 20. februarja 2006, in v točno enakem znesku, 80,00 SIT, uvedle provizijo za svoje komitente pri dvigu gotovine z domačo debetno kartico na bankomatih drugih bank. Navedeno ravnanje predstavlja usklajeno ravnanje o pogojih poslovanja na trgu, katerega cilj je preprečevati, ovirati oziroma izkrivljati konkurenco v Republiki Sloveniji.

2. Sklepi organov bank, ki so našteje v prvi točki izreka, s katerimi so določile, da bodo provizijo za svoje komitente pri dvigu gotovine z domačo debetno kartico na bankomatih drugih bank uvedle 20. 2. 2006 v višini 80,00 SIT, so prepovedani in nični.

3. Bankam se prepoveduje vsakršno nadaljnjo dogovarjanje in medsebojno sodelovanje pri

* Odločba UVK, št. 306-14/2006-100 z dne 26.2.2007.

** Komentar pripravila dr. Martina Repas, docentka, Pravna fakulteta Univerze v Mariboru, Mladinska ulica 9, SI-2000 Maribor, Slovenija, e-pošta: martina.repas@uni-mb.si

¹ Javne informacije Slovenije, Republika Slovenija, Ministrstvo za gospodarstvo, Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence, Kotnikova 28/I, 1000 Ljubljana, Slovenija.

sprejemanju odločitev glede provizije za svoje komitente pri dvigu gotovine z domačo debetno kartico na bankomatih drugih bank.

[.....]

O b r a z l o ž i t e v :

1) Urad je 7.2.2006 iz podatkov v medijih izvedel, da so se nekatere banke odločile, da bodo 20. februarja 2006 začele zaračunavati provizijo svojim komitentom za dvig gotovine na bankomatih, ki niso v njihovi lasti oziroma so v lasti druge banke. Urad je še nadalje izvedel, da nameravajo obravnavane banke provizijo uvesti v enaki vrednosti, in sicer znaša načrtovana višina provizije 80 SIT (»Dvig na bankomatih nič več brezplačen«, Poslovni Dnevnik, 7.2.2006; »Provizije za dvige na bankomatih«, Nedelo, 6.2.2006; »Od bankomatnih provizij na leto skoraj milijarda«, Finance, 6.2.2006). Ker hkraten začetek zaračunavanja provizije in enaka višina le-te lahko nakazuje na medsebojno usklajeno voljo konkurentov na trgu v smislu omejevalnega sporazuma, katerega cilj ali učinek je neposredno ali posredno določanje cene, je Urad v okviru izvajanja nadzora nad uporabo določb ZPOMK prosil vse v Sloveniji delujoče banke, poleg tega pa še Združenje bank Slovenije in Bankart d.o.o., za dodatna pojasnila.

2) Urad je iz prejetih odgovorov ugotovil, da so banke, ki so načrtovale, da bodo 20.2.2006 začele svojim komitentom zaračunavati provizijo v višini 80 SIT za dvige na bankomatih drugih bank, naslednje: Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Trg republike 2, Ljubljana (v nadaljevanju: NLB d.d.), Koroška banka d.d., Glavni trg 30, Slovenj Gradec (v nadaljevanju: Koroška banka d.d.), Banka Domžale d.d., Ljubljanska cesta 62, Domžale (v nadaljevanju: Banka Domžale d.d.), Banka Zasavje d.d., Trg revolucije 25c, Trbovlje (v nadaljevanju: Banka Zasavje d.d.), Banka Celje d.d., Vodnikova 2, Celje, Nova KBM d.d., Vita Kraigherja 4, Maribor (v nadaljevanju: NKBM d.d.), Poštna banka Slovenije, d.d., Ulica Vita Kraigherja 5, Maribor (v nadaljevanju: PBS d.d.), Banka Koper d.d., Pristaniška ulica 14, Koper, Abanka Vipava d.d., Slovenska 58, Ljubljana. Provizija se uporablja za domače debetne² kartice (stare bankomatske kartice, BA Maestro in Activa Maestro kartice), to so kartice, ki omogočajo poslovanje na POS terminalih in bankomatih in je poravnava vezana neposredno na različne oblike osebnih računov. Višina provizije za dvig gotovine na bankomatih je enaka za vse vrste teh kartic.

3) Banke Koroška banka d.d., Banka Domžale d.d., Banka Zasavje d.d. in Banka Celje d.d. so v svojih odgovorih Uradu pojasnila, da so se pri sprejemanju odločitve o uvedbi provizije za dvige na tujih bankomatih in o datumu pričetka dogovarjale z družbo NLB d.d. Prav tako je banka PBS d.d. Uradu posredovala informacijo, da je pri uvajanju provizij na bankomatih sodelovala z matično banko NKBM d.d. Pogodbe med družbo hčerko in družbo materjo praviloma ne kršijo 5. člena ZPOMK. Zato je Urad, po pregledu zahtevane dokumentacije od bank in skladno z določili ZPOMK, uvedel postopek proti NLB d.d., NKBM d.d., Abanka Vipava d.d., Banka Celje d.d. in Banka Koper d.d.

[...]

43) Banka Celje d.d. je Uradu pojasnila, da se je pri sprejemanju odločitve o uvedbi provizije za dvige na tujih bankomatih in o datumu pričetka dogovarjala z družbo NLB d.d. (cit.): »Banka Celje ni seznanjala drugih bank o pričetku zaračunavanja nadomestila za dvige gotovine na tujih avtomatih, razen bank v bančni skupini NLB.« Banka Celje d.d. je tekom postopka Uradu nadalje še navedla, da se je za uvedbo provizije 20.2.2006 in za zaračunavanje v višini 80 SIT odločila zaradi pokrivanja stroškov, zaradi sistema obveščanja komitentov, zaradi skupne

² [...]

podpore v NLB in statusa banke kot pridružene članice skupine NLB. Banka Celje d.d. kot tudi NLB d.d. sta v svojih odgovorih na Povzetek navajali, da sodi Banka Celje d.d. zaradi kapitalskih povezav in sektorske zakonodaje v bančno skupino NLB, in da naj bi bilo zato usklajevanje glede pogojev poslovanja na trgu med njima zakonito. Nadalje stranki še navajata, da na podlagi kapitalskega deleža bančna skupina NLB nad Banko Celje d.d. izvaja pomemben, a ne odločujoči vpliv. Zaradi pripadnosti isti bančni skupini stranki trdita, da se morata omenjeni banki obravnavati kot ekonomska celota, za katero prepoved iz 5. člena ZPOMK ne velja.

44) Pogodbe oziroma dogovarjanje o tržni strategiji med matično družbo in odvisno družbo praviloma ne kršijo 5. člena ZPOMK, ker gre za t. i. zaokroženo ekonomsko celoto (single economic unit). Zlasti gre za konkurenčno dopustno pogodbo tedaj, ko kljub ločenima pravnima subjektivitetama podjetji nista medsebojno neodvisni. Urad poudarja, da pri ugotavljanju, ali spadata določeni podjetji v ekonomsko celoto, dejstvo, da podjetje pripada skupini, ni odločilno, saj je treba natančno analizirati naravo razmerij podjetij, ki pripadajo skupini. Družba mater mora imeti nadzor, ki ji omogoča izvajanje odločilnega vpliva na podrejeno podjetje, kar ji omogoča upravljati posle podjetja. Odločilen vpliv v drugem podjetju lahko pridobi podjetje na podlagi posedovanja večinskega kapitalskega deleža. Če pa absolutne večine glasov nima, je treba analizirati, ali ima podjetje druge (upravljalvske) možnosti za uveljavljanje volje v podjetju, kot so obstoj pogodbe o obvladovanju, število članov uprave in nadzornega sveta, ki jih lahko imenuje, delež dobička, ki se prenese na družbo mati, itd. Ključno je, da v primeru, da gre za ekonomsko celoto, podrejena družba ne uživa dejanske svobode pri določanju svoje strategije na trgu, ampak mora v celoti slediti navodilom in strategijam, ki jih narekuje podjetje mati.

45) Urad je zahteval dodatna pojasnila, da bi preveril, ali bi lahko, glede na trditve Banke Celje d.d. in NLB d.d., smatral, da gre v konkretnem primeru med njima za koncept ekonomske celote. Urad je ugotovil, da NLB d.d. nima večinskega lastniškega deleža v Banki Celje d.d., ki bi ji omogočal izvajanje odločilnega vpliva v slednji. Urad je nadalje analiziral druge možnosti za uveljavljanje svoje volje NLB d.d. v Banki Celje d.d. in ugotovil, da lahko NLB d.d. predlaga največ 3 od 7 članov nadzornega sveta Banke Celje d.d., ki je pristojen za imenovanje uprave. Iz prejete dokumentacije nadalje izhaja, da NLB d.d. sicer ima določen vpliv v Banki Celje d.d., ki pa ni odločujoč. NLB d.d. lahko sodeluje pri odločitvah o poslovni in finančni politiki Banke Celje d.d., te politike pa niti neposredno niti posredno ne obvladuje. Nenazadnje tudi Banka Celje d.d. sama priznava, da je samostojni subjekt na trgu, nad katerim NLB d.d. nima nadzora, in da je pri sprejemanju poslovnih odločitev samostojna³. Banka Celje d.d. pa tudi navaja, da je, glede na posebnosti bančnega sektorja in bančno zakonodajo, takšno usklajevanje med obravnavanima bankama zakonito. Pri tem se sklicuje na 6. točko tretjega odstavka 95. člena Zakona o bančništvu (UL RS, št. 110/2003, ZBan-UPB1), ki govori o tem, kdaj je določena banka v bančni skupini nadrejena družba drugi (podrejeni) družbi. Urad je omenjeni zakon pregledal in ugotovil, da omenjeni zakon opredeljuje razmerje nadrejene in podrejene družbe drugače in z drugim namenom kot je to določeno v zakonodaji varstva konkurence. V ZBan-UPB1 je razmerje nadrejenosti banke definirano s kapitalsko udeležbo, in sicer je banka nadrejena družba drugi družbi, če je udeležena v kapitalu druge družbe že z 20%. Določitev nadrejene banke v bančni skupini je po tem zakonu pomembno zaradi izpolnjevanja obveznosti bančne skupine po zakonu, za katere je odgovorna prav nadrejena banka. Te obveznosti se nanašajo na obvladovanje tveganj v bančni skupini, konsolidacijo računovodskih izkazov, na podlagi česar Banka Slovenije opravlja konsolidirani nadzor nad bančno skupino. Urad ugotavlja, da omenjeni predpis s svojimi določili ne posega v zakonodajo varstva

³ [...]

konkurence ali je v kateremkoli delu izključuje. Sklicevanje na Zakon o bančništvu kot utemeljitev usklajenega ravnanja obeh bank je zaradi tega neutemeljeno.

46) Urad je pregledal tudi Pogodbo o strateškem partnerstvu in poslovnem sodelovanju, ki je bila med obravnavanima bankama sklenjena 10.05.1999, in ki služi kot osnovni dokument, na temelju katerega Banka Celje d.d. sodeluje v bančni skupini NLB. Pogodba je pomembna z vidika obstoja očitanih kršitev, saj bi v primeru pridobitve nadzora in s tem odločujočega vpliva NLB d.d. v Banki Celje d.d. na podlagi te pogodbe, lahko govorili o zaokroženi ekonomski celoti, za katero prepoved sklepanja omejevalnih sporazumov ne bi veljala. Urad zaključuje, da iz Pogodbe o strateškem partnerstvu in poslovnem sodelovanju ne izhaja, da ima NLB d.d. nadzor nad dnevnim poslovanjem Banke Celje d.d. in ga zato ne obvladuje. Omenjena Pogodba ne predstavlja pogodbe o obvladovanju, na podlagi katere bi Banka Celje d.d. svoje poslovanje prepustila NLB d.d. in bi zato Urad omenjeni družbi lahko štel za eno podjetje.

47) Na podlagi proučenih dejanskih lastniških in upravljaljskih povezav med NLB d.d. in Banko Celje d.d. Urad zaključuje, da Banka Celje d.d. ni podredila svojega vodenja in poslovanja družbi NLB d.d. v tolikšni meri, da bi omenjeni podjetji Urad lahko obravnaval kot enotno podjetje skladno z določbami ZPOMK. Zato bi morali Banka Celje d.d. in NLB d.d. samostojno delovati na trgu in je zato vsakršno koli izmenjevanje informacij o pogojih poslovanja na trgu med tema tržnima udeleženkama protizakonito. Urad še enkrat poudarja, da je pri takšni presoji pomemben obstoj odločujočega vpliva (zgolj pomemben vpliv, ki ga navaja stranka, ni zadosten), kar ima za posledico odvzem samostojnosti odvisne družbe pri sprejemanju poslovnih odločitev⁴. Urad tudi ne ločuje obravnavo koncepta enotnega podjetja za potrebe 11. ali 5. člena ZPOMK, kakor to Uradu predlaga Banka Celje d.d. Prav tako ne obstajajo posebna pravila konkurence za bančni sektor, ampak se uporabljajo pravila, ki veljajo za vse sektorje enako⁵. Obravnavani banki sta torej dolžni ravnati v skladu z določbami ZPOMK, kar pomeni tudi, da ne smeta sklepati omejevalnih sporazumov. Urad še zaključuje, da sta Banka Celje d.d. in NLB d.d. pri sprejemanju odločitev glede uvajanja provizije za komitente sodelovali z namenom izločitve konkurence med njima. Zaradi tega je dogovarjanje med njima glede enotne uvedbe provizije za svoje komitente, in to celo na isti dan, v nasprotju s 5. členom ZPOMK.

[...]

Komentar odločbe

Urad za varstvo konkurence (UVK) je v zadevi Nova Ljubljanska banka/Banka Celje/Nova KBM/Abanka Vipa izdal odločbo, s katero je odločil, da Nova Ljubljanska banka, Banka Celje, Nova KBM in Abanka Vipa ravnajo v nasprotju s prvim odstavkom 5. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence⁶ (danes prvi odstavek 6. člena ZPOMK-1^{7,8}). Banke

⁴ [...]

⁵ [...]

⁶ Uradni list RS, št. 56/1999.

⁷ Uradni list RS, št. 36/2008 in novela ZPOMK-1A (Uradni list RS, št. 40/2009).

⁸ Ta člen se od 5. člena ZPOMK razlikuje le v tem, da določa breme glede dokazovanja kršitve in izjem od kršitve. Zato v nadaljevanju omenjamo 6. člen ZPOMK-1. Ta določa:

so pri določanju provizij za svoje komitente pri dvigu gotovine z domačo debetno kartico na bankomatih drugih bank ravnale usklajeno, s tem ko so provizijo uvedle na isti dan in v isti višini, s čimer so omejevale konkurence na trgu Republike Slovenije.

V postopku se je postavilo vprašanje, ali Nova Ljubljanska banka (NLB) in Banka Celja tvorita t. i. ekonomsko enoto. Obstoje ekonomske enote namreč pomeni, da sporazumi oziroma usklajena ravnanja med osebami, ki pripadajo taki enoti, ne izpolnjujejo vseh predpostavk za obstoj kršitve v prvem odstavku 6. člena ZPOmK-1 ter posledično za naložitev globe. Gre za predpostavko, ki izrecno ne izhaja iz same določbe 6. člena ZPOmK-1, po kateri so prepovedani sporazumi, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja med podjetji, ki imajo za cilj ali učinek omejevati konkurenco na trgu Republike Slovenije. Iz prakse⁹ in teorije pa vendarle jasno izhaja, da lahko s sporazumi in usklajenimi ravnanji omejujejo konkurenco zgolj podjetja, ki so tako pravno kot tudi ekonomsko samostojna. To pomeni, da npr. sporazum med družbo mati in hčerko, ki je v njeni 100 odstotni lasti, ne omejuje konkurence v smislu 6. člena ZPOmK-1, ker ti osebi pripadata isti ekonomski enoti.¹⁰

»(1) Prepovedani in nični so sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja podjetij (v nadaljnjem besedilu: sporazumi), katerih cilj ali učinek je preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurenco na ozemlju Republike Slovenije.

(2) Zlasti je prepovedano:

- neposredno ali posredno določati nakupne ali prodajne cene ali druge poslovne pogoje;
- omejevati ali nadzirati proizvodnjo, prodajo, tehnični napredek ali naložbe;
- določati v razmerjih z drugimi sopogodbenci neenake pogoje za primerljive posle, če je s tem sopogodbenu postavljen v konkurenčno slabši položaj;
- za sklenitev pogodbe zahtevati, da sopogodbenu sprejmejo še dodatne obveznosti, ki po svoji naravi ali glede na trgovinske običaje niso povezane s predmetom te pogodbe;
- razdeliti trg ali vire nabave med udeleženci.

(3) Prvi odstavek tega člena se ne uporablja za sporazume, ki prispevajo k izboljšanju proizvodnje ali razdelitve dobrin ali ki pospešujejo tehnični in gospodarski razvoj, pri tem pa zagotavljajo potrošnikom in potrošnicam (v nadaljnjem besedilu: potrošnik) pravičen delež doseženih koristi. Toda ti sporazumi ne smejo:

- nalagati udeleženi podjetjem omejitev, ki niso nujne za doseganje navedenih ciljev, in
- dajati udeleženi podjetjem možnosti, da bi izključila konkurenco glede znatnega dela proizvodov ali storitev, ki so predmet sporazuma.

(4) Podjetje, ki se sklicuje na prejšnji odstavek, nosi dokazno breme, da so pogoji iz prejšnjega odstavka izpolnjeni.«

⁹ Gl. odločbo Sodišča ES v zadevi Viho BV proti Komisiji ES (C-73/95 P, 1996).

¹⁰ Enako pravilo velja tudi za t. i. prave agencijske sporazume, ki prav tako ne sodijo v domet prvega odstavka 6. člena ZPOmK-1. Gre za obveznosti, ki so dogovorjene za račun principala. Odločilni dejavnik pri tej presoji je finančno ali komercialno tveganje agenta glede dejavnosti,

Naveden primer je eden najočitnejših primerov obstoja ekonomske enote. Vprašanje pa je, v katerih drugih primerih oziroma okoliščinah je še mogoče govoriti o obstoju take povezanosti med enim in drugim podjetjem. Relevantne odgovore (oziroma smernice) na to vprašanje je za slovensko prakso podal UVK v obravnavani zadevi.

Podjetja, ki pripadajo isti skupini podjetij in imajo status družbe matere in družbe hčere, so sicer pravno samostojne, niso pa tudi ekonomsko samostojne. To pomeni, da podrejena družba ni avtonomna pri določanju svojih ravnanj na trgu, ampak mora v celoti slediti navodilom družbe matere. Ker podrejene družbe nimajo avtonomne volje, se skupaj z materinsko družbo štejejo kot en subjekt.¹¹ Posledica tega je, da sporazum med njimi (četudi bi omejeval konkurenco) ne izpolnjuje vseh predpostavk za obstoj kršitve, določenih v prvem odstavku 6. člena ZPOmK-1, ker ne gre za sporazum, ki bi bil sklenjen med dvema podjetjema. Razmerje med temi osebami je tako tesno povezano, da je ekonomsko gledano realno njihovo obravnavanje kot ekonomske (gospodarske) enote. Sporazum med takimi enotami predstavlja zgolj notranjo reorganizacijo funkcij.

Iz sodne prakse konkurenčnega prava Evropske skupnosti jasno izhaja,¹² da so podjetje za namene konkurenčnega prava prej opredeljena kot ekonomske in ne kot pravne enote. Pojem ekonomske enote se lahko sicer prekriva s pojmom posameznega subjekta v pravnem smislu, vendar pa temu vedno ni nujno tako. Ekonomska enota lahko sestoji iz več subjektov, fizičnih ali pravnih.¹³

Določene smernice pri ugotovitvi, ali bi v danem primeru bilo mogoče uporabiti doktrino ekonomske enote, bi v slovenskem ZPOmK-1 sicer lahko izpeljali iz definicije gospodujočega in odvisnega podjetja v tretji in četrti točki 3. člena ZPOmK-1. Vendar so te relevantne za ugotavljanje skupnega

katero prevzema kot agent. V primeru Gospodarska zbornica Slovenije, Združenje za tisk in medije ter Strokovno združenje založnikov in knjigotržcev (odločba UVK, št. 306-21/2005 z dne 1.2.2006 - iz odločbe UVK o prekršku, št. 306-20/2006 z dne 3.3.2006) je UVK navedel, da specifičnost ureditve slovenskega trga prodaje knjig narekuje pravi agencijski sporazum med založniki in knjigotržci. Prodaja knjig v knjigarnah največkrat poteka kot komisijska prodaja, za katero je značilno, da je lastnik knjig v knjigarni in nosilec tveganj v zvezi s knjigo založnik vse do njene prodaje.

¹¹ Jones A., Sufrin B., *EC Competition Law (Text, Cases, and Materials)*, third edition, Oxford University Press 2008, str. 141.

¹² Gl. npr. primer *Hydrotherm proti Compact* (170/83, 1985), in *Shell proti Komisiji ES* (T-11/89, 1992).

¹³ Jones A., Sufrin B., *EC Competition Law (Text, Cases, and Materials)*, third edition, Oxford University Press 2008, str. 141.

prometa podjetij v zvezi s prigrasitvijo koncentracije UVK. Zato bi bilo v te namene bolj ustrezno uporabiti pravila, ki se uporabljajo za ugotovitev obstoja koncentracije ter s tem izvajanja odločilnega vpliva na drugo podjetje v 10. členu ZPOmK-1, kar je tudi stališče nekaterih tujih avtorjev¹⁴ v zvezi z ravnanji, ki so v nasprotju s pravili konkurenčnega prava Evropske skupnosti in ki v ta namen navajajo argumente skladnosti interpretacije pojma podjetja v vseh primerih konkurenčno omejevalnih ravnanj (omejevanj konkurence s sporazumi, zlorab prevladujočega položaja in koncentracij podjetij). Glede na to, da ima nadzor koncentracij preventivno vlogo v razmerju do pravil, ki prepovedujejo zlorabo prevladujočega položaja (člen 82 Pogodbe o Evropski skupnosti; PES), morajo biti subjekti, za katere se pravila o nadzoru koncentracij uporabijo, enaki tistim, katerih ravnanja so regulirana s členom 82 PES. Razlikovanje med unilateralnimi ravnanji, ki se obravnavajo v okviru člena 82 PES, in skupnimi ravnanji, ki so podvrženi pravilom o prepovedi sodelovanja med podjetji v smislu konkurenčnega prava (člen 81 PES), pa zahteva, da se slednja ne uporabijo za sporazume ali usklajena ravnanja med subjekti, ki predstavljajo del enega podjetja, katerega unilateralno dejanje je regulirano s členom 82 PES. To torej pomeni, da se člen 81 PES ne uporabi za tiste sporazume ali ravnanja med podjetji, ki so povezane na takšen način, da povezava med njimi prispeva k združitvi oziroma pridobitvi kontrole nad podjetjem v smislu pravil o nadzoru koncentracij,¹⁵ kar je v primeru, da ima eno podjetje možnost izvajati odločilni vpliv nad drugim podjetjem.¹⁶ Možnost izvajati odločilni vpliv pa pomeni vplivati na strateško pomembne odločitve (odločitve, ki se nanašajo na imenovanje uprave, proračun, poslovni načrt in večje investicije).

Iz odločbe UVK v primeru Nova Ljubljanska banka/Banka Celje/Nova KBM/Abanka Vipava izhaja, da je UVK temu stališču sledil, kar izhaja iz 47. točke obravnavane odločbe (...Urad tudi ne ločuje obravnavo koncepta enotnega podjetja za potrebe 11.¹⁷ ali 5. člena ZPOmK [...]), kar je po našem mnenju tudi pravilen pristop.

UVK je v zadevni odločbi navedel, da je sporazum med podjetji dopusten, če stranki sporazuma nista v razmerju medsebojne neodvisnosti, čeprav imata ločeno pravno subjektiviteto. Pri ugotavljanju, ali gre v konkretnem primeru dejansko za ekonomsko enoto, pa je treba po mnenju UVK natančno analizirati naravo razmerij med podjetji, ki naj bi pripadala ekonomski enoti.

¹⁴ Whish R., *Competition Law*, fifth edition, LexisNexis, 2003, str. 88-89 in Faull J./Nikpay A., *The EC Law of Competition*, second edition, Oxford University Press, 2007, str. 207.

¹⁵ Wils W. P. J., *The Undertaking as Subject of E. C. Competition Law and the Imputation of Infringements to Natural or Legal Persons*, 25 *E.L.Rev.*, 2000, str. 106.

¹⁶ Gl. tudi drugi odstavek 10. člena ZPOmK-1.

¹⁷ Danes 10. člena ZPOmK-1.

Materinska družba mora imeti kontrolo, ki ji omogoča izvajanje odločilnega vpliva na podrejeno družbo. Pri tem je UVK kot primere izvrševanje takega odločilnega vpliva navedel večinski delež v podrejeni družbi, podredno in v odsotnosti tega pa tudi analizo drugih možnih mehanizmov za uveljavljanje volje v podjetju, kot so obstoj pogodbe o obvladovanju, število članov uprave in nadzornega sveta, ki jih lahko imenuje v hčerinski družbi, delež prenesenega dobička na materinsko družbo in drugo. Pri tem je ključno, da podrejena družba ne uživa dejanske svobode pri določanju svoje strategije na trgu, ampak v celoti sledi strategijam, ki jih določi nadrejena družba.

V danem primeru je UVK analiziral delež, ki ga je banka NLB imela v Banki Celje, upravljalvske povezave med njima, vpliv opredelitve bančne skupine na obstoj ekonomske enote ter pogodbo med obema bankama glede njenega strateškega partnerstva in sodelovanja. Odločil je, da med Banko Celje in NLB ne gre za ekonomsko enoto, ker NLB nima večinskega deleža v Banki Celje. Prav tako je NLB lahko predlagala največ tri od sedmih članov nadzornega sveta Banke Celje, ki imenuje upravo, sodelovala je pri odločitvah o poslovni in finančni politiki, vendar le-te ni obvladovala. Odločujoč vpliv tudi ni bil podan zgolj na podlagi Zakona o bančništvu,¹⁸ ki določa merila za presojo, kdaj je določena banka v bančni skupini nadrejena oziroma podrejena drugi družbi. Ta merila so pomembna zaradi izpolnjevanja obveznosti bank v bančni skupini, ne morejo pa biti relevantna pri uporabi pravil konkurenčnega prava. Prav tako za obstoj izvrševanja odločujočega vpliva ni zadostovala pogodba o sodelovanju med bankama, ker med njima ni bila sklenjena pogodba o obvladovanju, na podlagi katere bi Banka Celje svoje poslovanje prepustila NLB. NLB je sicer imela določen vpliv v Banki Celje, vendar ta vpliv ni bil odločujoč. Posledično je UVK štel obe podjetji za pravno in ekonomsko samostojni.

Posledice doktrine ekonomske enote za konkurenčno pravo so:

- sporazum med podjetji znotraj ekonomske enote ni relevanten sporazum v smislu konkurenčnega prava (lahko pa se dopustnost ravnanja take enote obravnava v okviru pravil zlorabe prevladujočega položaja);
- podjetje znotraj ekonomske enote je lahko odgovorno za ravnanje drugega podjetja znotraj iste ekonomske enote;
- globa v odstotku letnega prometa se določa glede na letni promet vseh podjetij v ekonomski enoti.

¹⁸ Uradni list RS, št. 110/2003 (kot je veljal v času izdaje odločbe).